

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam klagers>, ouders en mentoren van <naam cliënte>

over

Het Raamwerk, <locatiennaam>

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van een klacht d.d. 5 juli 2021 van (naam, verder ook te noemen: klagers). De klacht betreft het dagelijks twee keer een half uur niet toegankelijk zijn van de groepswoonkamer voor cliënten vanwege de overdracht tussen zorgmedewerkers.

De zorgaanbieder heeft de klacht op 19 juli 2021 doorgeleid naar de commissie. De zorgaanbieder is in de gelegenheid gesteld op de klacht te reageren. Op 24 augustus 2021 is een verweerschrift ingediend. Partijen hebben kennis genomen van elkaars stukken. Vanwege de vakantie van verweerders is de zitting tweemaal uitgesteld. Op 2 september 2021 heeft de commissie een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klagers, en namens de zorgaanbieder: , hoofd wonen en , gedragsdeskundige, orthopedagoog.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van het beschrevene in de klacht en het verweerschrift en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, uit van de volgende feiten.

Op de afdeling waar <naam cliënte> verblijft wonen zes cliënten, alle jongvolwassenen. Zij hebben ieder een eigen zit/slaapkamer met eigen sanitair en daarnaast er is een gemeenschappelijke huiskamer met keuken en balkon. De begeleiding is gericht op het bieden van ondersteuning en structuur aan cliënten met een licht of matig verstandelijke beperking en moeilijk verstaanbaar gedrag vanuit ASS.

De afdeling heeft geen aparte kantooruimte voor medewerkers om de zorgadministratie te doen en (vertrouwelijke) besprekingen te houden. Hiervoor wordt de woonkamer gebruikt van 13.00 tot 13.30 uur en van 15.00 tot 15.30 uur. In die tijd is het de cliënten

niet toegestaan de woonkamer te betreden. Het balkon is dan ook niet toegankelijk. Het (extra) overlegmoment van 13.00 uur is geïntroduceerd in de coronaperiode toen er wijzigingen rond de dagbesteding van de cliënten plaatsvonden.

In 2016 waren er ook bezwaren tegen het sluiten van de woonkamer van deze groep ten behoeve van overdracht. Toen is er voor gekozen de overdracht elders in het gebouw plaats te laten vinden (op een andere afdeling, in het trappenhuis, en ook wel eens buiten het pand). Omdat nabijheid van zorgmedewerkers voor de groep te allen tijde vereist is, gezien ook hun zorgindicatie, is er in maart 2020 toch weer voor gekozen om de overdracht in de huiskamer te laten plaatsvinden.

DE KLACHT

In het klaagschrift en ter zitting is, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Klagers stellen dat het tweemaal daags niet toegankelijk zijn van de woonkamer (en balkon) een beperking van de bewegingsvrijheid inhoudt. Aangezien zij hier niet mee akkoord gaan zou dit als onvrijwillige zorg in het zorgplan van <naam cliënte> opgenomen moeten zijn maar dat is niet het geval. De zorgaanbieder geeft aan dat deze praktijk in de huisregels is vastgelegd maar klagers hebben die huisregels nooit gezien en stellen zich bovendien op het standpunt dat een vrijheidsbeperking (of andere beperking van een fundamenteel recht) niet in huisregels vastgelegd mag worden. Dat is in strijd met de wet (Wzd en voorheen de wet Bopz).

Het argument dat er altijd een medewerker in nabijheid van de cliënten moet zijn wordt op andere momenten ook niet strikt nageleefd; het komt vaker voor dat cliënten zonder begeleiding op de afdeling zijn.

<Naam cliënte> vertelt klagers dat zij het wel degelijk vervelend vindt wanneer de woonkamer en het balkon niet gebruikt mogen worden. Ze weet niet goed wat ze met die tijd aan moet en raakt gestrest door de beperking. Ze durft dit niet zelf bij de medewerkers te uiten maar laat dit duidelijk aan klagers weten. De overdracht loopt ook nogal eens uit zodat het om meer dan (twee keer daags) een half uur gaat en qua ruimte ook om meer dan de woonkamer (namelijk het balkon is dan ook niet toegankelijk).

HET VERWEER

In het verweerschrift en ter zitting is, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Er is bij de bouw van <locatiennaam> bewust voor gekozen om geen kantoorruimtes op de afdelingen te maken. Een bouwtechnische aanpassing achteraf om nu alsnog kantoorruimte te creëren is niet mogelijk. Wat er in 2016 is besproken of afgesproken weten verweerders niet, zij waren hier toen nog niet werkzaam. Het verlaten van de afdeling i.v.m. overdracht wordt thans in strijd met de voor deze cliënten geïndiceerde zorg geacht. Verweerders hebben bij de bewoners zelf, en ook bij <naam cliënte>, niet gemerkt dat zij deze regel bezwaarlijk vinden. Tijdens de overdracht van 13.00 uur zijn

de cliënten doorgaans bezig met dagbesteding en tijdens de overdracht van 15 uur zijn zij net klaar met dagbesteding en dan juist toe aan even tijd voor zichzelf in hun eigen kamer. Verwachting is dat het 13 uur overleg weer kan vervallen als alles weer wordt zoals het was voor de corona-periode.

Verweerders zijn van mening dat het hier geen onvrijwillige zorg als bedoeld in de Wzd betreft maar een huisregel. De huisregels zijn beoordeeld door de Wzd-commissie (voorheen M&M commissie) en die heeft ze akkoord bevonden. Er heeft geen cliëntenraad naar gekeken omdat het hier (aanvullende) afdelingshuisregels betreft. De cliëntenraad wordt alleen betrokken bij de instellingsbrede huisregels. In de handreiking huisregels van VGN is uitgelegd dat het wel degelijk juridisch toegestaan kan zijn om een beperking als deze op te nemen in huisregels.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De commissie is van oordeel dat een beperking als de onderhavige inderdaad in huisregels van een Wzd accommodatie opgenomen mag worden indien dit noodzakelijk is ter bevordering van de veiligheid en/of een ordelijke gang van zaken. In de huisregels kunnen regels worden opgenomen over het gebruik van algemene ruimten, waaronder beperkte toegangstijden. Aangezien de regel voor alle cliënten van toepassing is, is een individuele Wzd grondslag, een besluit onvrijwillige zorg zoals klager stellen, niet aangewezen.

Hierbij heeft wel te gelden dat

- de betreffende huisregel in een redelijke verhouding tot het beoogde doel (veiligheid danwel ordelijke gang van zaken) dient te staan en afgestemd is op de doelgroep
- de huisregels niet eenzijdig vanuit de zorgaanbieder worden ingevoerd maar voorafgaand voor instemming aan de cliëntenraad moeten worden voorgelegd (art.8 lid 1 onder a wmcz2018)
- cliënten, vertegenwoordigers en andere relevante derden kennis kunnen nemen van de huisregels, door uitreiking en/of plaatsing op een website.

Gebleken is dat deze huisregels niet voor klagers beschikbaar zijn gesteld, niet vindbaar zijn op de website van de zorgaanbieder en dat ze niet voor instemming zijn voorgelegd aan de cliëntenraad van het Raamwerk (of locatieraad, indien aanwezig). De zorgaanbieder handelt hiermee in strijd met de Wmcz2018.

De commissie overweegt tenslotte dat het beoordelen van de huisregels geen klachtonderwerp is dat is geregeld in art. 55 Wzd en dat ze zich daarom onbevoegd dient te verklaren.

BEOORDELING

De commissie verklaart zich onbevoegd deze klacht te beoordelen.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 2 september 2021 door de voorzitter van de Klachten-Commissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden de heer mr H.J.M. Steen en mevrouw drs. G.C. Klein.

mr. J.A. Heeren,
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren.